

Albert Schmelzer

Aki forradalmakat akar csinálni...

A 9. osztály történelemtanításához

Albert Schmelzer

Aki forradalmakat akar csinálni...

*A 9. osztály
történelemtanításához*

„Göllner-könyvek”
1.

Emil Molt Alapítvány
2019.

© Emil Molt Alapítvány

A mű eredeti címe:

Albert Schmelzer

Wer Revolutionen machen will...

Zum Geschichtsunterricht der 9. Klasse

A fordítás a Verlag Freies Geistesleben GmbH, Stuttgart, 2000.,
(1. magyar nyelvű kiadás)

Fordította: Tamási-Tóth Zsuzsa

Szakmai és nyelvi lektor: Buzási Béla

Borítóterv: Háth Nóra és Kattner Kriszta

Festmény: Kattner Kriszta

Sorozatszerkesztő: Jörg Rudolf

A könyv kiadását támogatta a Nemzeti Kulturális Alap

Felelős kiadó: Jörg Rudolf

Emil Molt Alapítvány

1048 Budapest, Lakkozó utca 1-5.

emil.molt.alapitvany@prwk.hu

Nyomdai előkészítés, tördelés, kivitelezés:

Püski Atilla, Digi Média Press Bt.

E-mail: puskiatilla@yahoo.com

ISBN: 978-615-00-6763-6

A kiadvány szerzői jogvédelem alatt áll. Bár engedély nélküli másolása kétségtelenül olcsóbb lehet, mint megvásárlása, viszont további kiadványok megjelentetése elé gördít akadályokat és legtöbb esetben gyorsan papírkosárba kerül, fölöslegesen terhelve így élővilágunkat. A megvásárolt könyvek minden forintját újabb művek kiadására fordítjuk. Köszönjük támogatásukat!

*A „Göllner-könyvek” kidásával Vekerdy Tamásra
emlékezünk, aki mindvégig lelkes támogatója
volt iskolánknak*

Tartalomjegyzék

Kiadói előszó	9
Lektorai előszó	10
Előszó	12
I. Gondolatok a módszerekről és a tanítás céljairól	13
1. Történeti valóság és módszertan – jellemzők, kép és fogalom	13
<i>Kiinduló példa: ébresztési ceremónia XVI. Lajos idején 13 /</i>	
<i>A történelem komplexitásáról 15 / A kép fontossága 18 /</i>	
<i>A képtől a fogalomig – a fogalom beépítése az élő gondolkodásba 21 /</i>	
<i>Gondolatok a tanítás céljairól 25 /</i>	
2. Ráébredés a világra. A gimnáziumi osztályok tantervéről . . .	27
<i>A reggeli ébredés 29 / A négy felső osztály – az ébredés</i>	
<i>folyamata? 31 / Visszatekintés és kitekintés 36 /</i>	
3. A 9. osztály történelem epocháinak felépítése és tartalma . . .	37
<i>Kultúrák ütközése 38 / Az abszolút monarchia és a felvilágosodás 39 /</i>	
<i>A francia forradalom: szabadság vagy egyenlőség? 41 /</i>	
<i>Az egyoldalú szociális formák modellje 45 / A női jogok nyilatkozata 46 /</i>	
<i>A német történelem a 19. században 47 / Meghatározó alakok 51 /</i>	
<i>A sorsfordító 1917-es év és a tanácsmozgalmak 53 /</i>	
<i>A nemzetiszocializmus előretörése 56 / Adolf Hitler 57 /</i>	
<i>A háború utáni időszak 64 / A két német állam 67 /</i>	
<i>A német egység és a nemzetközi perspektívák 69 /</i>	
II. Ábrázolás példák segítségével	71
1. Mirabeau és Robespierre – a francia forradalom jellegzetes szereplői	71
<i>Mirabeau gróf 71 / Maximilien Robespierre 77 / Konklúziók 84 /</i>	

2. Olympe de Gouges. A nők jogai a francia forradalomban . . .	85
<i>Vidékről Párizsba</i> 86 / <i>Dráma a rabszolgaság ellen</i> 88 /	
<i>A női jogok nyilatkozata</i> 91 / <i>A terror ellen</i> 93 /	
<i>A feminizmusellenesség győzelme</i> 94 /	
3. Lenin és az orosz forradalom	96
<i>„Omladozó fal – az ember meglöki, és leomlik”</i> 97 /	
<i>Adjatok nekünk egy forradalmárokból álló szervezetet...</i> 100 /	
<i>Éljen a szocialista világforradalom!</i> 102 / <i>Kitör a felkelés</i> 103 /	
<i>A demokrácia eszméjének likvidálása</i> 104 / <i>A hadikommunizmustól az</i>	
<i>új gazdaságpolitikáig</i> 107 / <i>Órai beszélgetés Lenin megítéléséről</i> 110 /	
4. A hármas tagozódás mozgalma 1919-ben – a Waldorf	
iskolák megalapításának társadalmi környezete	112
<i>A munkás- és katonatanács-mozgalmak impulzusai</i> 112 /	
<i>A forradalmi impulzus csődje és a belpolitika brutalizálódása</i> 114 /	
<i>Rudolf Steiner: a társadalom hármas tagozódásának gondolata</i> 116 /	
<i>A hármas tagozódás mozgalma</i> 120 / <i>Az első Waldorf iskola</i>	
<i>megalapításának előkészületei</i> 123 / <i>A munkások képzése a</i>	
<i>Waldorf-Astoriánál</i> 124 / <i>Kritika és vita a Waldorf-iskoláról</i> /	
<i>A hármas tagozódás mozgalmának csúcspontja: az iskolaalapítás</i> 127 /	
5. Ulrike Meinhof – az idealizmustól a terrorig	129
<i>Diáklány civilkurázssal</i> 129 / <i>A tiltakozásokat büntettnek</i>	
<i>minősítik</i> 131 / <i>Eszkalálódás – a Rudi Dutschke-merénylet</i> 134 /	
<i>„Gyilkolj – de magasabb célokért”</i> / <i>Ugrás az illegalitásba –</i>	
<i>letartóztatás – a vég</i> 137 / <i>Miért fordult az idealizmus terrorba?</i> 140 /	
<i>A társadalom megváltoztatása csak erőszakkal lehetséges?</i> 141 /	
6. Mahatma Gandhi. Az erőszakmentesség hatalma	143
<i>Egy jelentéktelen gyermek</i> 144 / <i>Angliai tapasztalatok</i> 148 /	
<i>A faji előítéletek ellen Dél-Afrikában</i> 149 / <i>Kísérletek az igazsággal</i> 152 /	
<i>Satyagraha Indiában</i> 156 / <i>A szabadság sója</i> 160 / <i>A gyűlölet ellen</i> 164 /	
<i>Erőszakmentesség – az eszköz és a cél egysége</i> 165 /	
Források	168
Irodalomjegyzék	171
Jegyzetek	175

Kiadói előszó

Lectori salutem!

Üdvözet az olvasónak!

Kedves tanárom, Vekerdy Tamás gyakran kezdte így egy-egy újabb könyve előszavát. Állandóan harcolt a konvenciók, a dogmatikus, felületes megközelítések ellen. Ki nem állhatta a szemellenzős, merev tanárokat, az olyanokkal sem értett egyet, akik a Waldorf-pedagógiát tartják egyedül üdvözítőnek, ugyanakkor kiállt mindig az embertan megismerésének szükségességéért.

Idén 100 éves a Waldorf-iskola, ezért elengedhetetlen, hogy sok tekintetben megújuljon. Ahhoz, hogy komoly változások indulhassanak meg, fontos elmélyedni a pedagógia alapját képező antropozófia alapú embertanban. Az elmúlt évtizedekben több mint száz metodikai – didaktikai munka jelent meg – főleg német nyelven – tapasztalt tanárok tollából, melyek a gyökereket kutatva, a napi tanítási rutinban szerzett tapasztalatokat leszűrve, igyekeztek szemléletessé tenni, mi is a Waldorf-pedagógia lényege. Magyar nyelven szerencsére jó pár munka megjelent már az 1-8. osztályos korszakról, de elenyésző a középiskolai életkorhoz kapcsolódó segédanyag.

A most útjára bocsátott „Göllner könyvek” sorozat ezen a helyzeten próbál változtatni! Terveink szerint minden évben megjelentetünk egy-egy hiánypótló művet mindig más szakterülethez kapcsolódóan. Reméljük, hogy a tanárokon kívül egyes szülőkből, idősebb diákokból is felébred az érdeklődés, a kíváncsiság, vajon mi rejlik a „kulisszák” mögött, és milyen irányba fejlődhetne tovább Magyarországon a középiskolai Waldorf-oktatás!

Szentendre, 2019. 10. 23.

Jörg Rudolf